

Kokkuvõte lõppenud sihtkontrollist „Ohumärguanded töökeskkonnas 2025“

Terve eelmise aasta pööras Tööinspektsioon oma kontrollides tähelepanu ohumärguannete kasutamisele töökeskkonnas. Sihtkontrolli eesmärk oli hinnata, kas ohumärguandeid kasutatakse tõhusalt, kas need aitavad edastada olulist ohutusalast teavet ning kas nende abil suureneb nii töötajate kui ka tööandjate teadlikkus. Lõppeesmärk on luua turvalisem töökeskkond kõigile.

Kontrollitavate ettevõtete tegevusvaldkonnad ei olnud ette määratud. Tööinspektorid külastasid eri sektorite ettevõtteid nii ette teatades kui ka ette teatamata.

Varasemate aastate kontrollid on näidanud, et ohumärguannete mittekasutamine või vale kasutamine on Eesti töökeskkonnades jätkuvalt probleem. Samas on ohumärguannete kasutamisega kaasnev kulu väike võrreldes saadava kasuga. Õigesti kasutatud märgid aitavad kujundada ühtset ohutuskultuuri, teavitades töötajaid kõigile üheselt kehtivatest tingimustest.

Ohumärguannete kasutamine

189 korral tuvastati puudusi, kus tööandja ei olnud töökohal ohumärguandeid kasutanud.

Töökeskkonnas kasutatakse enamasti ohutusmärke, mis jagunevad:

- keelu-, hoiatus- ja kohustusmärkideks;
- evakuatsiooni- ja esmaabimärkideks;
- tuletõrjemärkideks.

Hoiatusmärgid

Hoiatusmärgi eesmärk on hoiatada ohualasse sisenejat võimaliku ohu, takistuse või erilise olukorra eest, et inimene saaks oma käitumist õigel ajal muuta ja õnnetusi vältida.

Näiteks aladel, kus liiguvad tõstukid, veokid või traktorid, on vajalik **hoiatusmärk „Liikuv veok!“**. Ohuala sissepääsu juures aitab see ennetada kokkupõrkeohtu ja kaitsta jalakäijaid, kes alale sisenevad. Sageli liiguvad veokid piiratud manööverdamisruumiga aladel, kus juhid ei pruugi jalakäijaid õigel ajal märgata ning jalakäijad ei pruugi tajuda sõiduki kiirust ega liikumissuunda.

Ohuala sissepääs märgistamata vs märgistatud

Isikukaitsevahendite kandmise kohustumärgid

Isikukaitsevahendite kandmise kohustusmärk kohustab ohualal viibijat või teatud tööprotsessis osalevat töötajat kasutama kindlaid isikukaitsevahendeid.

Alad, kus isikukaitsevahendite kasutamine on kohustuslik, tuleb märgistada ohutusmärkidega nii, et oleks selgelt arusaadav:

- kus on oht;
- millise ohuga on tegu;
- millist isikukaitsevahendit tuleb kasutada.

Kohustusmärk tuleb paigaldada iga seadme juurde, mille kasutamisel on isikukaitsevahend kohustuslik. Kui ohuala algab juba ruumi sisenemisel, näiteks pideva müra tõttu, tuleb paigaldada vastav märk juba ruumi sissepääsu juurde.

Näiteks värvikambri sisenemisel on töötajatel üldjuhul vajalik kanda kaitseriietust, -jalatseid, -kindaid, -prille ja hingamisteede kaitsevahendeid ning vajadusel ka kuulmiskaitsevahendeid (kui müratase ületab 85 dB).

Seetõttu on asjakohane **paigaldada kohustusmärgid sinna, kust töötajad ohualasse sisenevad**, nt värvikambri sissepääsu juurde.

Puidutöökojas võib aga isikukaitsevahendite kasutamine olla vajalik eelkõige konkreetsete **töövahenditega töötamisel**, näiteks elektrikäia, puurpingi, saepingiga. Sellisel juhul on kohustusmärgid mõjuvamad töövahendi vahetus läheduses - **seinal või seadme küljes**.

Esmaabivahendite asukoha märgistus

72 korral tuvastati puudus esmaabivahendite asukoha märgistuses. Esmaabivahendite visuaalne sümbol – valge rist rohelisel taustal – on rahvusvaheliselt tuntud ja võimaldab abi kiiresti leida.

Lisaks asukoha märgistusele on oluline paigutada nähtavale kohale:

- ettevõtte esmaabiandja nimi ja telefoninumber;
- hädaabinumber 112;
- esmaabi andmise juhised.

Silmaduši asukoht märgistus

47 korral ei olnud märgistatud silmaduši asukoht. Selge märgistus aitab silmaduši kiiresti üles leida, mis on silmakahjustuse korral kriitilise tähtsusega, sest abi vajav inimene võib halvasti näha või ruumis orienteeruda.

Ohtlike mahutite märgistamine

4 korral tuvastati puudusi ohtlike ainete mahutite märgistamisel. Igal ohtlikku kemikaali sisaldaval anumal, torul või mahutil peab olema teave, mis võimaldab viivitamata tuvastada selle sisu ja ohtlikkuse.

Kui kemikaal valatakse teise taarasse, tuleb uuele pakendile üle kanda kogu originaalpakendil olev ohutusinfo, sealhulgas kemikaali nimetus, ohupiktogramm ja ohulaused. Kuigi kemikaalide ümbervillimine ei ole keelatud, ei ole see võimalike ohtude vältimiseks soovitatav.

Kukkumisohtlikud kohad

91 korral ei olnud töötajatele juurdepääsetavad kokkupörke- või kukkumisohtuga kohad märgistatud vahelduvate kollaste ja mustade või punaste ja valgete triipudega.

Näiteks võib üksik aste, mis on sama värvi kui ümbritsev tasapind, jääda märkamatuks. Samuti tuleb märgistada estakaadid ning muud komistamis- ja kukkumisohtlikud kohad, et neid oleks kergem märgata ja ohutult kasutada.

Sõidukite liikumisteed

6 korral ei olnud ruumides märgistatud tõstukite liikumisteed. Liikumisteede eraldamine on oluline olukordades, kus jalakäijad ja sõidukid liiguvad sageli samal ajal ning esineb kokkupörkeoht. Sageli lahendatakse see jalakäijate liikumistee selge märgistamisega.

Tõstukite liikumisteed eraldamata vs eraldatud

Järeldused ja soovitused

Sihtkontroll näitas, et ohumärguannete kasutamine on ettevõtetes ajas paranenud, kuid vajab endiselt veelgi süsteemsemat ja eesmärgipärasemat lähenemist. Ohumärguannete kasutamisel tuleks silmas pidada järgmist:

1. Lähtuda **riskianalüüsist** – ohumärguanded peavad vastama tegelikele ohuteguritele, mis selguvad riskide hindamise käigus.
2. Tagada märkide **nähtavus** ja üheselt mõistetavus, et töötajad mõistaksid kiiresti, mida märk tähendab.
3. Vältida märkide üleküllust, mis võib tähelepanu hajutada.
4. **Juhendada** ja õpetada välja töötajaid, et nad teaksid, kuidas märkidele reageerida.
5. Kontrollida märke regulaarselt ning hoida need heas seisukorras.
6. Kombineerida märke vajadusel tekstiga, et sõnum oleks selgem.

Tööinspeksioon tänab tööandjaid hea koostöö eest ja julgustab kõiki ettevõtteid kasutama ohumärguandeid sihtotstarbepäraselt. Märk võib olla väike, kuid selle kasutegur suur!

Tööandjatel on võimalus kutsuda oma ettevõttesse **Tööinspeksiooni konsultant**, kes annab nõu ohutu ja töötaja tervist hoidva töökeskkonna loomisel. Teenus on tööandjale tasuta. Konsultandi saab ettevõttesse kutsuda, kirjutades aadressile **ti@ti.ee**.

Kasulikke näpunäiteid ja värsket infot tööelu kohta leiab **Tööelu portaalist** www.tööelu.ee.

Meie kohustus ja eesmärk on tagada kõigi töötajate turvalisus, et igaüks jõuaks töölt koju elusa ja tervena.

TÖÖINSPEKTSIOON